

ዓለም አቀፍ ማህበረሰብ ቸል ያለው የቀውስ ምንጭ

መሐመድ ረዲ 08/07/13

የኢትዮጵያ መንግስት በሶማሊያ ለሁለት አስርት ዓመታት የቆየው የርስ በርስ ግጭት አብቅቶ የአገሪቱ ህዝብ ለዓመታት የራቀውን ሰላምና መረጋጋት እንዲያጣጥም ብዙ ርቀት ተጉዟል። ከምንም በላይ ለሶማሊያ ህዝብ ወገንተኝነቱን በማሳየት ቤዛ የሆነውም ይህ መንግስትና የአገሪቱ ህዝቦች መሆናቸውን ሶማሊያዊያንንና የተባበሩት መንግስታት ድርጅትን ጨምሮ መላው ዓለም መስክሯል።

የአፍሪካ ህብረትና የተለያዩ የዓለም አቀፍ ማህበረሰብ አካላት በሶማሊያ ጉዳይ ትኩረት እንዲሰጡ በማድረግ በዋነኝነት ኢትዮጵያ በተጫወተችው ሚና ለሶማሊያ ህዝብ ክፉ በሽታ ሆኖ አንድ ትውልድን ያህል ነገር ለጨለማ ህይወት የዳረገው በተለይም ይህ ሰቆቃ ፋታ ሳያገኝ እንዲቀጥል ምክንያት የሆነው አልሸባብና መሰል ድርጅቶች እንዲዳከሙ ሆኗል። ይህንንም ተከትሎ አገሪቱ ከ20 ዓመታት በኋላ ህጋዊ መንግስታዊ ስርዓት ለመመስረት በቅታለች። እንደማንኛውም የዓለም አገርም በዓለም አቀፍ መድረኮች ላይ መሳተፍ ጀምራለች።

ያም ሆኖ ግን ይህ ታላቅ ተስፋ የተጣለበት የሶማሊያ የፖለቲካ ሂደት በተፈለገው ፍጥነት መሄድ እንዳልቻለ የአገሪቱን ጉዳይ በቅርበት የሚከታተሉ የዓለም አቀፍ ማህበረሰብ አካላት ይናገራሉ። በተለይም እየተበታተነ ያለው የአልሸባብ ርዝራዥ በተለያዩ አጋጣሚዎች የሚፈጥራቸው ሳንካዎች የሰላም ሂደቱ እየተደናቀፈ መሆኑን ታዛቢዎቹ በመናገር ላይ ናቸው።

ይህ እንዲሆን ደግሞ ዋናውን ሚና በመጫወት ላይ የሚገኘው ኤርትራን የሚመራው የሻእቢያ መንግስት መሆኑን የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ሰሞኑን ይፋ ባደረገው ሪፖርቱ አረጋግጧል። ኤርትራ ሶማሊያን በተመለከተ ሁለት አይነት አቋም ታንፀባርቃለች የሚለው ይህ ሪፖርት የኤርትራ መንግስት በአንድ በኩል አዲሱን የሶማሊያ

መንግሥት እንደሚደግፍ በይፋ እየተናገረ በሌላ በኩል ግን ከአክራሪ ኢስላማዊ ቡድኖች ጋር በቅርበት በመስራት ላይ መሆኑን እንደደረሰበት ገልጿል።

የተመድ ሪፖርት የኤርትራ መንግሥት የጦር መሣሪያ ድጋፍ አለመቋረጡን በመረጃ ከማረጋገጡም በተጨማሪ፣ የሶማሊያ ቀውስ የሚገዙዎት የምሥራቅ አፍሪካና የአፍሪካ ቀንድ አካባቢ አገሮች አክራሪ ቡድኖች ከሶማሊያ አልሸባብ ጋር ጥብቅ የሆነ ግንኙነት እንዳላቸውና ድጋፍም እንደሚሰጡ ተንትኖ አቅርቧል።

የሪፖርቱ አጠቃላይ መንፈስ በሶማሊያ ሰላምና መረጋጋት ላይ በሚመለከታቸው የዓለም አቀፉ ማህበረሰብ አካላት የተቀመጠው ውጥን በቁርጠኝነት እየተተገበረ አለመሆኑን የሚያሳይ ከመሆኑም በላይ የተመድ አባል አገሮች በአገሪቱ ዘላቂና አስተማማኝ ሰላምና መረጋጋት እንዲመጣ የሚጠበቅባቸውን መወጣት አለመቻላቸውንም እንደሚያረጋግጥ ተንታኞች በመግለጽ ላይ ናቸው።

በዚህም የተነሳ አልሸባብ አሁንም በሶማሊያ አብዛኛው አካባቢ የተንሰራፋ ከመሆኑ ባሻገር፣ ሰፊ አገጉራዊ ብሎም ከዚያ ያለፈ ኔትወርክ በመገንባት ላይ እንደሚገኝ የተመድ አጣሪ ቡድን ሪፖርት አመልክቷል።

እንደብዙዎች እምነት በአሁኑ ወቅት የሶማሊያን ጉዳይ እንደራሷ ጉዳይ ይዛ ተገቢውን ድጋፍና እንቅስቃሴ በማድረግ ላይ የምትገኘው ኢትዮጵያ ናት። ለዚህም ዋናው ማሳያ በአገሪቱ ሰላም በማስከበር ተግባር የተሰማራው የአፍሪካ ህብረት የሰላም አስከባሪ ኃይል የጀርባ አጥንት ሆኖ የሚሰራው ኢትዮጵያ ሰራዊት በስፍራው የሚያደርገው እንቅስቃሴ ነው።

እንዲያም ሆኖ ግን ኢትዮጵያ በሶማሊያ እያደረገች ያለችው ፀረ ሽብር ትግልና በሶማሊያ ሰላምና መረጋጋትን የመፍጠር ጥረት የዓለም ኅብረተሰብን ድጋፍ በሚፈለገው ደረጃ ያላገኘ የተናጠል ዘመቻ ሆኖ በመታየት ላይ መሆኑን ታዛቢዎች መግለፅ ጀምረዋል። ለዚህ ደግሞ የእስካሁኑ የሶማሊያ ፖለቲካ ሂደት አጥጋቢ ያልሆነ ውጤትና የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የሶማሊያ ጉዳይ አጣሪ ቡድን ሰሞኑን ያወጣው ሪፖርት ማረጋገጫዎች ሆነው ቀርበዋል።

በዚህ አኳያ በእኔ እምነት የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የሰሞኑ ሪፖርት አንድ ትልቅ መልዕክት አስተላልፏል። ይህም በሶማሊያ ተስፋ ተጥሎበት የነበረው የሰላም ሂደት በተገቢው ፍጥነትና አዎንታዊ ውጤት እንዳይጓዝ ቁልፉን ሚና በመጫወት ላይ በሚገኘው የኤርትራ መንግስት ላይ የማያዳግም እርምጃ መውሰድ ወሳኝ ጉዳይ መሆኑን ነው።

ምንም እንኳን በዚህ የሶማሊያ ቀውስ ውስጥ ዋነኛ ተዋናይ በሆነው የኤርትራ መንግስትና ባለስልጣናቱ ላይ ከዚህ ቀደም ዓለም አቀፍ ማእቀብ የተጣለ ቢሆንም የሰሞኑ የመንግስታቱ ድርጅት ሪፖርት ማእቀቡ በቂ አለመሆኑን አሊያም በማእቀቡ አፈጻጸም ዙሪያ ተገቢው ክትትል አለመከናወኑን የሚያሳይ ይመስላል።

የኤርትራ መንግስት እስላማዊ ታጣቂ ቡድን ለሆነው አልሸባብ የሚሰጠውን ድጋፍ ባለመቋረጡ በሶማሊያ ሰላም እና መረጋጋት ለማምጣት የሚደረገው ጥረት ረጅም ጊዜ ሊወስድ ችሏል። ይህ ደግሞ የኤርትራ መንግስት በመንግስታቱ ድርጅት የፀጥታው ምክር ቤት የተላለፈበትን ውሳኔ የሚጋፋ ከመሆኑም በተጨማሪ የአገሪቱ ባለስልጣናት ለዓለም አቀፍ ማህበረሰብና ህግጋቶች ያላቸውን ንቀት የሚያሳይ ነው።

የሶማሊያን ሰላም ለማጠናከር የኢትዮጵያ መንግሥት፣ የቀጣናው መንግሥታት እና የአፍሪካ ኅብረት ሰላም አስከባሪ ኃይል የተቻለውን ጥረት ቢያደርጉም የሻእቢያ መንግስት በጦርነት የደቀቀችውን ሶማሊያ ሰላም ማናጋቱን መቀጠሉ ደግሞ የሚጎዳው ሶማሊያዊያንን ብቻ ሳይሆን ኢትዮጵያን ጨምሮ መላውን የዓለም አቀፍን ማህበረሰብ ነው የሚለው እምነት የሁሉም ነው።

የኤርትራ መንግስትን ተግባር ቸል ማለት የዚህ ዘመን ዋነኛ የሰው ልጅ ህልውና ፈተና የሆነው ሽብርተኝነት በምስራቅ አፍሪካ ጠንካራ መሰረት እንዲይዝ የመፍቀድ ያህልም ነው ብዬ አምናለሁ። ከዚህም ሌላ ለዓለም ራስ ምታት ሆኖ የሚታየውን የባህር ላይ ዘረፋ ዳግም እንዲጠናከር ከማድረግ አኳያም የኤርትራ መንግስት የሶማሊያ ጣልቃ ገብነት ትልቅ ሚና ይጫወታል።

በመሆኑም በዚህ ጸረ ሰላምና መንግስት ላይ የሚወሰደው እርምጃ የማያዳግም መሆን እንዳለበት አስተያየት የሚሰጡት አካላት አያሌ ናቸው። የኢትዮጵያ ውጭ ጉዳይ ሚኒስትር ቃል አቀባይ አምባሳደር ዲና ሙፍቲ ሰሞኑን ለአንድ የውጭ ጋዜጣ በሰጡት ቃል፣ “በሶማሊያ ምንም እንኳን አንጻራዊ ሰላም እና ደህንነት ቢገኝም ኤርትራ ለአልሸባብ

የምትሰጠውን ድጋፍ አልቀነሰችም ብሎም የአጥፊነት ተፅዕኖዋ አንደቀጠለ ነው፤” ብለዋል።

በመሆኑም የኤርትራው መንግስት በቀጣናው የምትጫወተውን አፍራሽ ሚና ለመግታት የተጣለበት ማእቀብ የበለጠ ሊጠናከር ይገባል የሚል ሀሳብ ሰንዝረዋል።

የኤርትራ መንግስት የሶማሊያ የሰላም ሂደት እንዲደናቀፍና ቀጠናውም ወደግጭትና አለመረጋጋት እንዲገባ እያደረገ ያለው ተግባር በተጨማሪም የተረጋገጠ እውነት ከመሆኑ አኳያ ዓለም አቀፉ ማህበረሰብ በዚህ መንግስት ላይ የሚወስዳቸው እርምጃዎች መለሳሰል ተገቢ አለመሆኑን የአካባቢው ፖለቲካ ተንታኞች በየጊዜው ሲገልፁ ይደመጣል።

በእኔ አመለካከት በተለያዩ ምክንያቶች በሌሎች የዓለም ክፍሎች ባሉ አገራት ላይ ጠንካራ እርምጃ ለመውሰድና አለ ያሉትን ችግር ለማስተካከል የማይተኙት የዓለም አቀፉ ማህበረሰብ ዋና ተዋናይ አገራት የሶማሊያ ምደርን በመጠቀም የአፍሪካ ቀንድን ለማተራመስ በሚንቀሳቀሰው የኤርትራ መንግስት ላይ መዘግየታቸው በተለይ ላመናት በሰቆቃ በኖረው የሶማሊያ ህዝብ ስቃይ እንደማላገጥ ይቆጠራል።

የዚህ ሰቆቃ ዋና ምንጭ በሆነው የኤርትራ መንግስት ላይ እርምጃ በመውሰድ ይህ መንግስት አደብ እንዲገዛ የሚቻለው ካልተደረጋ ዓለም አቀፉ ማህበረሰብ ትዝብት ላይ ይወድቃል፤ እንደዚህ ቀደሙ ሁሉ የታሪክ ተወቃሽነቱም ይቀጥላል። ቸልተኝነቱ ከዚህም ሌላ ላለፉት አስር ዓመታት በዚህች አገር ሰላምና መረጋጋት እንዲመጣ ጥረት በማድረግ ላይ የምትገኘውን ኢትዮጵያ ጥረትም መና ማስቀረት ይሆናል የሚል እምነትም አለኝ።